

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum derisio sit speciale peccatum distinctum ab alijs peccatis, quibus per verba nocumentum proximo infertur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

riali obiecto: & ideo ratione finis susurratio est gra-

uor, quamuis detractor quandoque peiora dicat. AD SECUNDVM dicendum, quod fama est dispo-

sitio ad amicitiam, & infamia ad inimicitiam. Dispo- sitio autem deficit ad eam, ad quod disponit: & ideo ille qui operatur ad aliquod, quod est dispositio ad inimicitiam, minus peccat, quam ille qui directe ope- ratu r ad inimicitiam inducendam.

AD TERTIVM dicendum, quod ille qui detra- hit fratri, in tantum videtur detrudere legi, inquan- tum contemnit preceptum de dilectione proximi. contra quod directius agit, qui amicitiam distum- pere nititur. Vnde hoc peccatu maxime contra Deu est, quia Deus dilectio est, vt dicitur 1. Io. 4. & propter hoc dicitur Proverb. 6. Sex sunt que odit Dominus & septimum detestatur anima eius: & hoc septimu ponit eum, qui seminat inter fratres discordiam.

¶ Super quatuor septima- gesime quinte arti- culum primum.

QVAESTIO LXXV.

De Derisione in duos articulos diuisa.

DEINDE considerandu est de derisione. Et circa hoc quaeruntur duo.

¶ Primo, Vtrum derisio sit pecca- tum speciale, distinctu ab aliis pec- catis, quibus per uerba nocumen- tum proximo inferitur.

¶ Secundo, vtrum derisio sit pec- catum mortale.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum derisio sit speciale peccatum ab aliis praemissis distinctum.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, qd derisio non sit speciale peccatum, ab aliis praemis- sis distinctum. Sublannatio. n. ui- detur idem esse quod derisio: sed sublannatio ad contumelia uide- tur pertinere. ergo derisio non ui- detur distingui a contumelia.

¶ 2. Praet. Nullus irridetur, nisi de aliquo turpi, ex quo homo erube- scit: huiusmodi autem sunt pecca- ta, quae si manifeste de aliquo di- cuntur, pertinent ad contumelia: si autem occulte, pertinent ad de- tractionem, siue susurrationem. ergo derisio non est uitium a praemissis distinctum.

¶ 3. Praet. Huiusmodi peccata dis- tinguantur secundum nocume- ta, quae proximo inferuntur: sed per derisionem non inferitur aliud nocumentum proximo, qm in honore, uel fama, uel detri- mento amicitiae: ergo derisio non est peccatum distinctum a praemissis.

SED CONTRA est, quod derisio fit ludo, unde & illusio no- minatur: nullum aut praemissoru ludo agitur, sed serio. ergo derisio ab omnibus praedictis differt.

¶ Super

RESPON. Dicendum, quod derisio est peccatum uerborum praecursum intentionem proferentis: & ideo secundum sa qua quis intendit contra alium loquens, modi peccata distinguuntur. Sicut autem uiuando intendit conuittari honorem, & detrahendo dimouere famam, & intulere amicitiam, ita etiam irridendo aliquis quod ille qui irridetur, erubescat. Ergo est distinctus ab aliis, ideo etiam peccatis distinguitur a praemissis peccatis.

AD SECUNDVM dicendum, quod derisio & irrisio conueniunt in fine, sed differunt quia irrisio fit ore, id est, uerbo & contumeliosio autem naso rugato, ut dicitur Gal. super. 2. Qui habitat in caelis, irridebit eos. Talis ferentia non diuersificat speciem uitium, differt a contumelia, sicut erubescencia a tione. Est enim erubescencia timor debitorum sicut Damasc. dicit.

AD SECUNDVM dicendum, quod de opo- fo aliquis apud alios & reuerentiam mero- mam, & apud seipsum bonae conscientiae secundum illud 2. ad Corinth. 1. Gloria est, testimonium conscientiae nostrae. Vnde, de actu turpi, id est, uisioso, quod aliis uelitur hominis honor, & fama ad hoc locus, & detractor turpia de alio dicitur. Alii aut per turpia, quae dicuntur, aliquis perdit gloria per quandam confusionem, & contumeliosio autem turpia dicitur derisor. Et hoc quod contumeliosio praedictis uitiis in materia, differt a derisio.

AD TERTIVM dicendum, quod secundum & quies illius magnum bonum est, sicut Pro. 14. Secura mens quasi iuge conuulsus qui conscientiam alicuius inquietat contumeliosum, aliquid speciale nocumentum est derisio est peccatum speciale.

ARTICVLVS II.

Vtrum derisio possit esse peccatum mortale.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur, qd derisio non possit esse peccatum mortale, ne enim peccatum mortale contrariatur, sed derisio non ut contrariari charitatem, ludo qnque inter amicos, unde & derisio tur, ergo derisio non potest esse peccatum mortale. ¶ 2. Praet. Derisio illa uidetur esse peccatum mortale, quae iniuriam Dei: sed non omnis derisio, quae iniuriam Dei, est peccatum mortale, alioquin quae reciduaeret i aliquod peccatum mortale, panituit, peccaret mortaliter. Dicitur enim qd irrisor est, & non panitens, qui ad hoc panitit. Similiter & sequeretur, quod contumeliosio esset peccatu mortale: quia, sicut Greg. dicitur, Per struthionem significatur illud, quod dicitur equum, id est, hominem iustum, & id est, Deum, ergo derisio non est peccatum mortale.

¶ 3. Praet. Contumelia, & detractio uisiosa peccata, quam derisio, quia minus est, liquid serio, qua ioco: sed non ois derisio, quae contumelia est peccatu mortale ergo contumelia est peccatu mortale, quod dicitur Pro. 14. Irridet illudores: sed deridere Deu, est peccatum mortale, ut patet per illud in Psal. 2. Qui habitat in caelis, irridebit eos.

SED CONTRA est, quod derisio fit ludo, unde & illusio no- minatur: nullum aut praemissoru ludo agitur, sed serio. ergo derisio ab omnibus praedictis differt.

IN articulo utroq; simul questio. se- ptuagesime quinta nota primò, quod ali- de habet irrisio di- stinctionem ab aliis peccatis uerborum contra proximum, & aliunde habet graui- tatem. Na distinctio- nem habet a sine ma- lo, ad quem directe tendit, scilicet ab eru- bescentia, & confu- sione, quam intendit causare in proximo. Grauitatem uero ha- bet a contemptu pro- ximi maiore in mo- do iocoso, quam se- rio.

¶ Nota secundo quod irrisio Dei clauditur sub blasphemia, ut praedictum fuit, nec est peccatum specie distinctum a blasphe- mia, sicut nec contum- elia. Vnde Hias blasphemos dixit ir- ridores Dei Israel. Et Luca 22. de ir- risoribus Christi di- cendo, Prophetiza nobis, quis est qui te percussit, dicitur. Et alia multa blasphe- mantes dicebant in- eum. Respectu autè proximorum distin- guitur irrisio ab aliis peccatis dictis.

¶ Nota tertio, quod etiam irrisio fit du- pliciter, scilicet ma- terialiter, & forma- liter, scilicet ex inten- tione irridendi, ut confundatur, & eru- bescat: uel praeter hanc intentionem lu- dendo; seu loquen- do talia, unde pos- sit sequi erubescen- tia: & regulariter quando sic fit, est ueniale.